

7. 7. 15 967.
DISSERTATIO INAUGURALIS
JURIDICA 1708 12
De
**EXCEPTIONIBUS
POST SENTEN-
TIAM OPPONI
SOLITIS**

QUAM
EX DECRETO
MAGNIFICI ICTORUM ORDINIS
IN UNIVERSITATE ALTDORFINA
PRO

LICENTIA

SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
ET PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE OBTINENDI
SOLENNI ET PUBLICÆ VENTILATIONI
SUBDIT

AD D. 13. SEPT. clō 15 ccviii.
**JOHANNES CHRISTOPHORUS
SCHROETERUS,
GUMPERTH. FR.**

ALTDORFI NORICORUM,
LITERIS KOHLESII. VNIY. TYPOGE.



DISSERTATIO IN ALCHEMIA
MAGICA

EXCEPTIO NIBUS
POST SENTENTIAM
OPONI
SOLITIS

QUAM
EX DECRETO

MAGNIFICI ILL. R. M. ORDINIS
IN UNIVERSITATE ALTDORFANA
PRO

LICENTIA

SUMMOS IN LIT. ORN. JUR. HONORES
ET PRIVILEGIIS DOCTORALIA

RETE ORNANDI
SOLEMNIT. ET PUBLIC. PROMOTIONI

AD D. 17. SEPT. 1734
IOHANNES CHRISTOPHORUS

SCHROTERUS
CUM LICENTIA FR.

Altdorf, Altdorf



SERENISSIMO PRINCIPI ⁹⁰⁵

^{AC}

DOMINO

DOMINO

ERNESTO

LUDOVICO

DUCI SAXONIÆ, JULIÆ, CLIVIÆ
ET MONTIUM, ANGARIÆ ET WESTPHALIÆ,
LANDGRAVIO THURINGIÆ, MARGRAVIO
MISNIÆ, COMITI PRINCIPALI DIGNITATE,
HENNEBERGICO, COMITI MARCÆ ET RA-
VENSBERGÆ, DYNASTÆ RAVENSTEINI &c.
SACRÆ CÆSARÆ MAJESTATIS SUMMÆ
CONSTITUTO REI TORMENTARIÆ CAM-
PESTRIS PRÆFECTO NEC NON SACRI RO-
MANI IMPERII GENERALIS CAMPIDUCTO-
RIS LOCUM TENENTI,

PRINCIPI ^{ac} DOMINO

MEO CLEMENTISSIMO &c.

SERENISSIME PRINCEPS
DOMINE CLEMENTISSIME



Ratia singulari DEI contingit,
si ex populi voto imperans
Princeps, nulli id quod alie-
num retinere, aut quod suum
sit amittere, permittit. Sed te-
nuiorum fortunas tuetur ad-
versus potentiam locupletum,
damno præter meritum vexatos fovet, possessione
deturbatos restituit, controversiarum civilium dif-
ficultates expedit, & maleficia pœnis coërcet, sup-
pliciusque rectè factis honorem & præmia statuit.
Quod

908.³
Quod pariter suum cuique semper tribuas, SERENISSIME PRINCEPS, universi Tui subditi gloriantur; ò Virtutem tanto Principe dignam, cum laude maxima Rei militaris sociatam! Cum itaque Te, SERENISSIME PRINCEPS, omnes innocentia, potissimum Gloriosissimum Defensorem venerantur, Tuæ immensæ Clementiæ haud ingrati fore ratus, id audaciæ subii, ut innocentium reorum, munimenta & exceptiones Inaugurali Disputatione sub Rubrica, de Exceptionibus post Sententiam opponi solitis, consignata SERENISSIMO TUO NOMINI alta submissione consecrare haud dubitaverim, devotissimæ spei plenus, & de plenissima Tua Clementia & gratiosissima collatione officii certus, in signum debitæ reverentiæ, obsequii subjectissimi, & gratæ mentis contestationem Tibi, SERENISSIME PRINCEPS, hanc Exercitationem Academicam humillime offero, submissis precibus efflagitans, ut TUA SERENITAS hoc munusculum literarium gratiosissime accipiat, meisque studiis & fortunæ porro clementer faveat, & negotiis subinde ex mandato benignissimo subeundis me ubique dignum iudicet. Interea supplex veneror DEUM T. O. M. ut Te SERENISSIME PRINCEPS, virtutibus Imperatoris

corris & bellicis decoratum in admirationem præ-
sentis ætatis, & memoriam deinceps secururæ po-
steritatis, diutissime imperare, & AUGUSTUM
PARFRATRUM eâ felicitate quam mortalitas ca-
pit, vivere sinat, præterea Principatum optime
dispositum semper prosperatum, inclytum reddat.
TIBI PRINCIPUM ET HÆROUM OPTIME
MAXIME, Tuisque Virtutibus aureo seculo dignif-
simis, quas præstabit, æternus literarum amor
voto majorem felicitatem subjectissime adprecor;
cujus salute, Tuorum subditorum, imo hos inter
& mea salus atque Patriæ incolumitas unice con-
tinetur

SERENISSIME PRINCEPS
DOMINE CLEMENTISSIME
TUÆ DUCALIS SERENITATIS

*Aldorf d. 13. Septemb.
1708.*

*humillimus
&
subjectissimus*

JOH. CHRIST. SCHROETER.



PRÆFATIO.

Sententiam definitivam rescindi non posse ab eodem iudice, regula adeo firma est, ut nec beneficio Rescripti Imperialis, talis rescissoria sententia prioris, que in rem iudicatam transit, sustineatur, per l. fin. C. sententiam rescind. non possi. quando autem in Curia Saxonica Leuterationes per transmissionem actorum ad Collegia Juridica sunt ab eodem ad eundem iudicem, valide suam sententiam rescindit Iudex, non autem ex suo, sed Collegii sapientum iudicio. Præterea nec à partibus opposita exceptio, seu litis contestatio, jus sententia infringit, sed saltem intentionem actoris talis allegatio excludit. Nam disceptationes forenses suum habent ordinem iudicarium, quem, nefas est prætermittere vel confundere, multo minus autem post sententiam exceptio operatur impedimentum viribus rei iudicatæ, quoniam partim pro Iudicis facta præsumitur, per Cap. 23. X. de Elect. & Elect. potest. partim etiam, quia jura volunt à sententia gravatoriali appellationem interponi. Necesse igitur est, ut rationem reddam Rubricæ dissertationis

meæ

mea inauguralis, concepta de Exceptionibus post Sententiam opponi solitis, scilicet per has exceptiones non tam sententia jus impugnatur, quam potius beneficium personale per modum exceptionis, pro avertenda executione, Jure assistente, allegatur. Totam vero dissertationem tripartitam effinsi: Pars prima ostendit summam exceptionum divisionem in dilatorias & peremptorias, & quae quaeque earum iudicii parte opponatur. Pars secunda ante oculos ponit aliquot species ex jure deductarum exceptionum, quae post sententiam opponi solent. Pars tertia sistit effectus exceptionum enumeratarum peculiare. Caeleste Numen, ex cujus justo arbitrio fata rerum, sudores, & labores hominum, bono exitu potiuntur, clementer patiatur, ut per hanc Exercitationem Academicam Gloria Divini Numinis celebrior reddatur, & suum cuique periclitanti jus, justitia ita exigente, tribuatur.

TRA-

TRACTATIO

ipfa

PARS PRIMA.

Ostendens summam Exceptionum Divisionem

Et qua quisque earum iudicii parte
opponi debet.

§. I.



Uia singula verba Rubricæ seu inscriptio-
nis notoria sunt, & evidenter de se præ-
sent intellectum, non opus erit admini-
culativa eorum interpretatione; Exceptio
autem generatim spectata definiri potest,

quod sit defensio tam actori, quam reo communis juxta
L. 2. §. 1. Et l. 15. ff. de Except. præscript. Et præjud.
strictè verò si consideratur Exceptio, ea comparata
nosctur defendendorum eorum gratia, cum quibus
agitur, & sic rectè definitur, quod sit jus, excludendi
id, quod in intentionem condemnationem deduc-
tum est; Hæc exclusio fit vel in perpetuum, ut in
peremptoriis, vel ad tempus, ut in dilatoriis exceptio-
nibus contingit. L. 2. §. 2. ff. eod. tit. Alc. ad L. 18. §. 1.
ff. de verb. signif. Arumæus. Exc. 19. th. 14.

§. II.

Exceptiones dilatoriæ à differendo ita dictæ, quæ
non tollunt actionem, sed tantummodo differunt,
vulgariter ante litem contestatam opponendæ sunt per
l. pen. Et ult. C. de Except. nisi demum post litem con-
testa-

B

testa-

testatam oriantur, vel postea opponens juraverit, se jam primum earum notitiam consecutum esse. *Cap. 4. X. eod. tit.* vel totum processum retro nullum reddant, vel non sit tutus accessus ad locum, tunc in qualibet parte iudicii opponi possunt. *Brunn. Proc. Cap. 7. n. 23.* Præterea à iudice certum tempus, vel terminus reo assignari potest, in quo omnes exceptiones dilatoriæ proferuntur, adeo, ut si postea velit opponere, non audiatur, nisi reus fuerit protestatus ex probabili causa, aut noviter emergat. *d. c. 4. X. d. except. quod idem jure Saxonico est provisum, Carpz p. 1. Conf. 2. defn. 6.* & in necessitatem juris tractum est in *Ordinat. Cam. p. 3. tit. 24. § 26.*

§. III.

Ad cautelam vero observandum est, quod (1) melius sit omnes dilatorias exceptiones conjungere, & eventualem litis contestationem subungere, sub hac formula: Wenn nun obigen dilatorialischen oder Verzüglichen Einwürffen Rechtlicher Art nach / abgeholfen seyn wird / auf solchen Fall und anderer Gestalt nicht / will Beklagter sich auf die angebrachte Klage eingelassen und litem negative contestiret haben insonderheit aber negirt Er etc. subjiciantur postea puncta vel capitula à reo, quæ neganda existimat (2) exceptiones litis finitæ, veluti exceptio rei judicatæ, transactionis, juris jurandi judicialis, cap. 1. *de Litis contest.* in 6. exceptio præscriptionis *Zang. de except. p. 3. c. 10. n. 2.* quanquam ex se peremptoriæ sint, in vim dilatoriæ, pariter ante litem contestatam opponen-

ponendæ veniunt. Ord. Cam. p. 3. Tit. 24. Wo der
 Antwoorter. 2c.

§. IV.

Exceptiones peremptoriæ ab effectu ita dictæ,
 quod perimant ipsam actionem post litem contesta-
 tam, usque ad sententiam opponi solent. *L. 2. C. sen-
 tent. rescindi non posse.* aded ut ante litem contesta-
 tam possint quidem opponi, probatio tamen earum
 eousque differenda. *L. 8. & 9. C. de Except. l. 9. C.
 de Præscript. long. temp. Zang. de Except. p. 3. c. 16.
 n. 39. Carpz. Proc. Tit. 9. art. 7. & seqq. & Lib. 2.
 Resp. 3. n. 13. seqq.* Quâ ratione vero illæ exceptio-
 nes sint inveniendæ, egregie ostendit *Nicol. Vigel.
 in Dialect. Juris. Lib. 2. de except. inveniendis.* Nos
 potissimum in eo solliciti erimus, hujus generis ex-
 ceptiones è diversis locis Juris nostri per potiores spe-
 cies repetere, & per exempla declarare, quæ post
 sententiam opponi possunt in ipso executionis actu,
 cum nimirum non sententiæ jus impugnatur, ut in
 præfatione superius admonui, sed beneficium perso-
 nale in favorem alicujus ob specialem æquitatis ra-
 tionem à lege concessum allegatur. *Doctores com-
 munitè in l. 1. C. de Jur. & fact. ignor. & in l. Nesen-
 nius §. fin. ff. de Re judic. Bartol. in l. 38. n. 16.
 ff. de Rei vindic.*

PARS SECUNDA.

*Exhibens syllabum exceptionum post sententiam
opponi solitarum.*

§. V.

(1) *Excep-
tio SCri.
Vellejani.*

Primo quidem se sifit in favorem sexus mulie-
bris inductum beneficium *Senatus Consulti Vellejani*, quod non permittit mulieres efficaciter
ex fidejussione pro aliis obligari *L. 1. § 2. ff. ad SCtum Vellej.* Quamquam igitur mulier intercedens soluta
non repetat, tamen si non opposita exceptione con-
demnata fuerit, utetur exceptione SCti. *L. 11. ad SCtum Maced.* exemplo filii familias in contractu

(2) *Excep-
tio SCri.
Maced.*

mutui, qui suam exceptionem SCti Macedoniani non
oppositam in ipsa lite, etiam post sententiam adhuc
opponere valet, *d. l. 11. & sic creditor non potest
consequi pecuniam a se mutuo datam l. 1. pr. eod. tit.
indistincte, sive velit patrem, sive filium patria pote-
state solutum, sive in haeredes desuper convenire.
d. l. 1. pr. L. 7. §. 10. eod.*

§. VI.

(3) *Excep-
tio mino-
ris aetatis.*

Idem dicendum de Beneficio Restitutionis ex
clausula aetatis, dum Praetor ait in *L. 1. pr. § 1. ff.
de minor. quod cum minore quam 25. annis nato, gestum
esse dicetur, uti quaeque res erit, animadvertam*, qui-
bus verbis edicti praetorii implicite continentur, re-
quisita Restitutionis in integrum, nimirum requiritur
(1) minor aetas *d. l. 1. § tot. tit. ff. § C. de minor.*

(2) lae-

(2) lætio sive respectu damni, seu lucri cessantis. l. 6. § 7. §. 8. ff. eodem tit. (3) ut lætio attingerit ex calliditate adversarii, vel ex lubrico ætatis, quod per se sufficit. l. 5. C. eod. (4) requiritur, ut qualitas causæ non excludat remedium restitutionis, ut sunt delictum, libertas, venditio pignorum parentis, quemadmodum in Codice per seriem Rubricarum tales causæ proponuntur. (5) ne alia actione sit consultum, (6) denique ut in tempore scil. intra quadriennium continuum à tempore legitimæ ætatis proponatur. l. 16. pr. l. fin. Cod. de temp. restitut. in integrum. Minores autem restituuntur in integrum, etiam contra sententiam, neglecto appellationis remedio, per L. ait Prator 7. §. pens. l. Præses 42. ff. de minor. L. peremptorias 2. C. sentent. rescind. non posse § tot. tit. C. si adversus rem judicat. quod consequenter de causis prius in Judicium deductis est intelligendum, uno casu minori appellatio necessaria sc. contra sententiam restitutionis in integrum denegatoriam, l. 1. § l. fin. C. si sapius restit. in integrum postul.

§. VII.

Huc referenda merito est *exceptio armata militiæ*, (4) *Exceptio armata militiæ* si enim miles propter simplicitatem allegationes sibi competentes omiserit ex ignorantia Juris, tunc si nondum satisfecit, ipsi permittitur, si coepit ex sententia conveniri ad implementum rei judicatæ, defensionibus adhuc uti. L. 1. C. de Jur. § *sa* *si ignorantia*; Regulariter quidem ignorantia juris non sufficit ad restitutionem in integrum, cum quis potuerit con-

B 3

sulere

fulere peritiores , aut si vis facta , implorare superioris auxilium *L. 9. §. 3 ff. de Jur. Et facti ignorantia, L. 2. l. 3. Cod. eod. l. fin. in pr. ff. quod metus causa,* tamen milites excusantur, quos magis arma scire oportet, quam jura *L. ult. C. de Jur. Deliber.* excipiunt Vasallum militem, qui tempus petendi investituram strictè observare debet, quo præterlapso, sequitur beneficii amissio, quod ante aliquot annos Marchioni cuidam Italiæ obvenit, qui publice Viennæ citatus est ad videndum se incidisse in pœnam privationis feudi, ad ductum Textus feudal. r. F. 22.

§. VIII.

Quintum exemplum capi potest in *beneficio competentie*, quod marito, socero, donatorii, & illi, qui bonis cessit, datum est, quando nimirum tales personæ non amplius impetendæ sunt, quam in quantum facere, vel salvâ suâ conditione solvere possunt, *L. 12. l. 13. L. 15. 16. 17. 18. cum simil. ff. de re judic.* sed duplici ratione attribuitur, scil. *deducto ære alieno*, quo modo pinguius est, & Donatori proficit. *L. 49. D. de re jud. Et non deducto ære alieno*, quo sensu marito, socio, & similibus competit.

§. IX.

Naturam exceptionis competentie sapit *exceptio quadrantis* & particularis solutionis: Prius beneficium, quod vocant quadrantis, indultum est depauperatis debitoribus, qui non solvendo sunt, & suam inopiam seu impossibilitatem solvendi quadrantem probarunt, tanquam fundamentum intentionis, dubium

bium verò nullum est, quin & ille quadrans antiquarum pensionum vel usufruarum, ob debitoris depauperatam conditionem remitti possit, ita tamen si debitor solvendi, impossibilitatem etiam quoad hunc quadrantem sufficienter ostenderit, dictus Recept. noviss. Lex enim in regula præsumit debitorem solvendo esse, qui enim solvendo adhuc sunt, his non datur, per expressam dispositionem *R. N. 1654 §. die (7) Exce- Versloßene G. J. Seßen demnach.* Alterum beneficium particularis solutionis, *der Bezahlung auf Fritschen / ex eod. Recept. Imperii bellorum injuriã depauperatis debitoribus pariter indulgetur, R. N. §. So viel nun 172. B. Petr. Schulz Diff. de solut. partic. c. 3. n. 12. seqq.*

§. X.

Exceptio compensationis, quod post sententiam (8) *Exce-* opponi valeat, in ipso actu executionis, ab eo, qui *ptio com-* iudicati convenitur, nemini dubium est, *p. L. 2. C. pensatio-* *de compensatione; juncta L. 18. §. fin. ff. commodat: Hoc nis.* tamen cum grano salis est accipiendum, quando debitum compensandum sua habet requisita, scilicet requiritur, (1) ut utrumque subsit debitum purum, quod enim in diem debetur, ante diei adventum non compensatur *l. 7. pr. ff. de Compens.* (2) Debitum utrinque liquidum, quia debiti illiquidi compensatio prohibetur, *per L. fin. C. eod. tit.* (3) adesse debet vel utrinque debita quantitas, cum species cum specie, vel species cum quantitate, ob repugnantiam objecti non compensetur. *L. 4. L. 8. cum simil. eod. tit.* (4) ut

ut versemur in huiusmodi debitis, quibus compensatio procedat; Cessat enim compensatio in causis alimentorum, tributoriae functionis, fideicommissis civitatis, &c. de quibus in *L. 3. C. depos.* item in causa momentanei possessorii, e. g. quando praedo convenitur per interdictum, unde vi, *L. fin. C. de Compens. juncta, L. 8. C. unde vi.*

§. XI.

(9) *Exceptio cedendarum actionum.* Si in solidum unus ex mandatoribus est condemnatus, cum iudicati conveniri coeperit, Modestinus Ictus respondet, posse eum desiderare, ut adversus eos, qui idem mandaverunt, actiones sibi mandentur, vel cedantur, *L. si fidejussores 42. §. 1. ff. de Fidejussoribus & mandator.* cessionem actionum quoque petere potest tutor *L. 95. §. 20. D. de solut.* : Cor-reus debendi. *L. 2. C. de duobus reis & alii*, quia æquissimum est, ut, cum hæc cessio actionis alteri non noceat, mihi verò profit, ad eam teneatur creditor, *arg. L. 2. §. 5. ff. de aqu. plur. arcend.* Declaratur, ut procedat, etiamsi beneficio cedendarum actionum fuerit renunciatum, quamvis hoc casu solutio ob renunciationem differri nequeat. *Carpz. p. 2. Constit. 17. def. 17. n. 7. & 8.*

§. XII.

(10) *Exceptio deduc-tionis impensa-rum.* Bonæ & malæ fidei possessores deducunt impensas de fructibus perceptis, quia non intelliguntur fructus, nisi deductis impensis, idque ipso jure *L. 36. §. fin. de hered. petit. L. 46. ff. de usur. L. §. ff. de impensis in res dotal. fact.* Quoad articulum

culum Restitutionis fructuum, distinguere debemus *dupliciter* inter impensas ipsorum fructuum gratia factas, & inter impensas, quæ extrinsecus extra fructus accesserunt; Quod attinet priores impensas, subdistinguendum est; Nam fructus vel percepti sunt, vel non, de fructibus perceptis impensæ deducuntur, aut si nihil fructuum perceptum, bonæ fidei possessoribus servantur impensæ, non verò prædonibus. *L. 37. eod.* In secundo membro impensarum extrafructus factarum distingui solet à Doctoribus inter impensas necessarias, utiles, & voluptuarias. Tractatum de impensis declarant *DD. communiter ad titul. ff. de hæred. pet. & tit. de rei vindic.*

§. XIII.

Pertinet porro ad hunc censum *Exceptio indemnitatis seu cautionis legalis*, quæ radicata est in *L. pro cau- pen. ff. de hæred. petib. & L. is à quo. §8. ff. de Rei vindicat.* Casus dictæ legis penult. talis est: Possidebam hæreditatem quandam, proposuit adversus me Titius hæreditatis petitionem, dicens se verum esse hæredem, ex alio latere dicebat Sejus idem, Titius festinavit plus in agendo, & obtinuit, quæritur, an sit hæreditas ei restituenda, ac si alius non petiisset, & dicitur, quod sic, sed cavebit, datis fidejussoribus, de conservando me indemnem, si ab alio conveniar, quia melius est, officio judicis cautione vel satisfactione victo mederi.

C

§. XIV.

S. XIV.

(12) *Ex-
ceptio
conde-
mnatio-
nis ultra
sortem &
usuras.*

Agmen claudat *exceptio condemnationis ultra sortem & usuras* in liberando pignore, ex *L. 16. §. 6. ff. de pignor.* Nimirum si contra debitorem juratum sit in litem, liberatur de æquitate debitor tantum solvendo, quantum debet, exoneratur etiam hypotheca, sed quæstionis est, utrum a sententia secundum juramentum lata, quia causa semel transit in condemnationem, indeque quantum ad subtilitatem legis, & auctoritatem sententiæ, pecunia debeat, in juramento contenta. Sed humanius est, non amplius eum, quam quod revera debet, dando hypothecam liberare. Opponunt *L. 1. in fin. C. etiam ob Chirograph. pecun.* ubi pignus potest retinere creditor pro pecunia etiam chirographaria, pro qua non est obligatum, licet debitum, pro quo est obligatum, sit solutum, Glossa solvit, quod ibi creditor possideat pignus, hic non. *Salicet. ad L. 16. §. 6. ff. de Pignor.*

PARS TERTIA.

*Sistit effectus, & Contraria, item declarat
Nobile Judicis officium.*

S. XV.

Effectus memorabiles potissimum sequentes permanant, (1) quod hæc tales exceptiones, si per sententiam rejectæ fuerint, aut alioquin intricatæ, maxime, si in actis ante sint allegatæ, nec in judi-

judicando attentæ & longiorem novæ litis indaginem requirant, haud debent remoram afferre executioni *p. l. si autem 8. §. 2. ff. de Neg. Gest. L. fin. §. 1. C. de Compens.* (2) Hæ exceptiones, si non admittantur ab Executore, committitur excessus executionis, & licita est provocatio *p. L. ab executione §. C. quorum Appell. Gail. 1. Obser. v. 113.* (3) Sententiæ jus non impugnatur, ceu superius dictum est, *p. l. §. 4.* sed saltem beneficium legale, quod rigorem juris alioquin obtinentem, ob specialem æquitatis rationem attemperat, pro avertenda executione per modum exceptionis allegatur; Ex his beneficiis quædam *personalia* sunt, quæ ad certam & in individuo personam eamque unam. 1. plures diriguntur *§. 8. J. de J. N. G. & C.* quædam *intuitu causæ concessa*, seu *realia* censentur, ut beneficium Scti Veliejani ad hæredes mulieris transit, *L. 20. ad Sctum Vellej.* Ita pignoris possessores qui pro muliere vel filiofamilias pignus adstrinxit, potest similiter exceptiones ex dictis, Vellejano & Macedoniano Sctis competenter opponere. *L. 2. ff. quæ res pignor. l. hypoth. dat. oblig. non poss.* Idem dicendum de beneficio restitutionis in integrum, quod competit etiam heredibus minoris *per l. 5. C. de Temp. restitut.* hujus vero legis dispositio bene notanda est, quæ pertractat, per quantum tempus possit heres restitutionis beneficio gaudere, & distinguit *tripliciter*, vel enim minor succedit minori, vel major succedit minori, vel minor succedit majori; primo casu habet jura integra & sic potest successor post completos 25.

C 2

annos

annos intra quadriennium restitutionem disiderare, *d. l. 5. §. 1.* secundo casu datur à tempore hæreditatis & acceptæ bonorum possessionis quadriennium ad proponendam restitutionem & terminandam *§. 3. ibid.* Tertio casu minoris jura percententur ex persona defuncti, & sic tantum tempus ad restitutionem competit, quantum defuncto reliquum fuit. (4) Exceptiones quædam anomolæ in qualibet judicii parte opponi possunt, quæ scilicet judicium retrò reddunt nullum, ut exceptio mandati, legitimationis personæ, atque excommunicationis majoris *Cap. 12. de Except.* nam excommunicatus agere nequit, *Cap. 7. de judic.* ut nec reconvenire *Cap. 5. de Except. Mandan. de Process. lib. 3. c. 6. §. 4. Hillig. in Donell. lib. 17. cap. 5. lit. p.* sed conveniri potest. *Hillig. d. l. 17. cap. 5. lit. d. Menoch. lib. 3. præf. 29. n. 52. seq.* nec his obstat terminus pereptorius per Judicem assignatus *Clement. unic. de Except.*

§. XVI.

Differentia enim hac in re notanda venit, quod quidam habeant personam legitimam standi in Judicio, loco rei, sed non actoris. ut filii familias. *L. 9. §. 1. de oblig. & action.* sic nil prohibet, excommunicatos, vel bannitos & similes ab aliis conveniri in Judicio, ne pro sit eis poena, sed jus agendi denegatum est, sic Judicium non subsistit in personis minorum 25. annis, nisi Tutor vel Curator intervenerit, & quidem indistinctè, sive loco actoris, sive loco rei in judicio velint disceptare. *L. 2. C. qui legitim. person.*

person. standi. idque etiam in servis sine respectu ad Dominos consideratis olim apud Romanos indistincte obtinebat.

§. XVII.

Obstare videtur effectus litis contestationis seu *Contra-* Judicii cœpti, quoniam in Judicio quasi contrahitur, *ria.* & partes liti se committendo intelliguntur, velut invicem convenisse, respectu partitionis rei judicatæ, & prosecutionis Judicii, quod unus altero invito resillire nolit, sed præstare illud quod adjudicatum fuit. *Bartol. in d. l. 3. §. idem Scribit. num. 7. ff. de pecul.* ut inde implementum obligationis ex litis contestatione oriundæ dependeat ex futurâ sententiâ condemnatoria, sententiæ vero effectus retrahatur ad tempus litis contestatæ.

§. XVIII.

Præterea graviter obloquuntur textus Juris civilis, nimirum *l. sed Et si suscepti. § 2. pr. ff. de Judic. Et l. fin. Cod. de Except.* quia regulariter exceptiones dilatoriæ proponendæ sunt ante Litem contestatam, ergo sua sponte fluit, quod lite cœpta per citationem, & Responzionem Rei ad libellum conventionalem opponi amplius nequeant. Imo Jure Constitut. effectus Judicii cœpti refertur simpliciter ad omnes exceptiones dilatorias & peremptorias, ita scil. ut iis postea via sit præclusa. *Rec. Imp. de Ann. 1654. §. Es soll auch. 37. & §. Nun hått der Beslagte. 40.* Sed ejusmodi Rationes dubitandi nobis non officiant, quia versamur in casibus exceptis.

C 3

§. XIX.

§. XI X.

Potissimum refragari videtur, quod si Judex permittat, ut except. post sententiam opponatur, id præjudicare ipsius auctoritati, sed ad hoc dubium sufficienter respondi, partim in præfat. partim ad §. 4. quippe non sententia Judicialis infringitur, sed saltem privilegium, quod competit, Jure assistente, allegatur; nec etiam Judici prolongatio actuum judicialium imputari potest, quia legum auctoritas ita decrevit, ut exceptiones, etiam post sententiam & finitum hujuscemodi judicium, adhuc opponi possint, quamvis tardius allegantes sua privilegia in præsumtâ fraude versentur, quod suis defensionibus uti omiserint, & per consequens in expensas retardati processus, rebus sic stantibus, condemnandos esse reor.

§. XX.

Non excludendum hic est arbitrium & officium Judicis, quod ex usu fori duplex est, Nobile & Mercenarium, posterius in hac nostra specie obtinet, quia subservit actioni, huic vero officit exceptio, sed Judicis officium nobile imploratur, si deficit actio, ut in Restitutionibus; exemplum in L. 21. §. 5. ff. quod met. caus. ubi quis restituitur in integr. adversus aditionem hereditatis, metu illato factam. Sunt alia exempla ex usu fori passim obvia; Ita si arbitri post susceptum compromissum, nollent sententiam dicere, testes Testimonium ferre, ne supprimatur veritas in præjudicium Tertii compellendi essent, implorato officio

officio Judicis nobili. l. *Labeo. 3. §. 3. ff. de Recept. Arbitr.*
l. pen. C. de testib. & tot. tit. X. de testib. cogend. &
quidem per remedia coactiva, quæ habentur in L.
9. §. 6. in fin. ad L. Jul. pecul.

§. XXI.

Officium Judicis nobile quomodo obtineat, distin-
 guendi tres casus aut versamur (1) *in casu à Jure expresse*
prohibito, & non valere debet contra Juris prohibiti-
 onem prætoria aut cujuscunque Magistratus auctoritas.
L. 40. ff. mand. L. 64. §. 9. sol. matrim. (2) aut versamur
in casu à jure expresse permisso, & non est dubitan-
 dum, quin nobile Judicis officium implorari possit,
 ubi lex alicui succurri permittit (3) *denique in nec*
prohibitis nec expresse permisis à Jure, Nobili offi-
 cio Judicis locum damus, ubi æquitas concurret, ut
 Judex imploranti succurrat, sic creditores immisli ex
 primo decreto, si ab aliquo turbentur, non habent
 interdictum, uti possidetis, adversus turbatorem,
L. 3. §. 8. ff. uti possidet. quia tamen æquitas suadet eos
 contra vim defendi, ex usu pratico implorari potest
 nobile Judicis officium.

§. XXII.

Hæc propter urgentem festinationem rudi mi-
 nerva deducta pro nunc sufficient! Tu verò *Benevole*
Lector, indulgebis veniam, si hoc Thema elegans
 pro sua dignitate non pleniori manu tractatum esse,
 perspicias, siquidem angustia Terminæ meæ absentia
 præ-

præfixi, nec longiorem moram recipit, nec majorem diligentiam huic labori adhiberi permisit.

Ad ultimum Deus Ter Optimus Maximus, à cuius providentia omnis felicitas & calamitas in mortales proficiscitur, fata mea dura & prospera ita dirigat, ut fortiantur **DIVINO SUO NOMINI GLORIOSUM, SERENISSIMO PRINCIPI DOMINO MEO CLEMENTISSIMO** fructuosum **REIPUBLICÆ** utilem & mihi optabilem
FINEM.

Docta Themis capiti nunc confert
præmia digno,
Quæ secli vitio non peritura puto.
Est Themidos data nunc constans sententia
castæ

Quod merito exornet laurea tanta caput.
Non datur hanc contra quædam hinc exceptio, votis

Omnibus eximio dignus honore viges.

Hicce paucis

*PRÆNOBILISSIMO DOMINO CANDIDATO,
fautori suo atque amico perquam devote
venerando animus gratulari voluit,
debut.*

J. W. P.





Alldorf, Diss., A708/03

ULB Halle

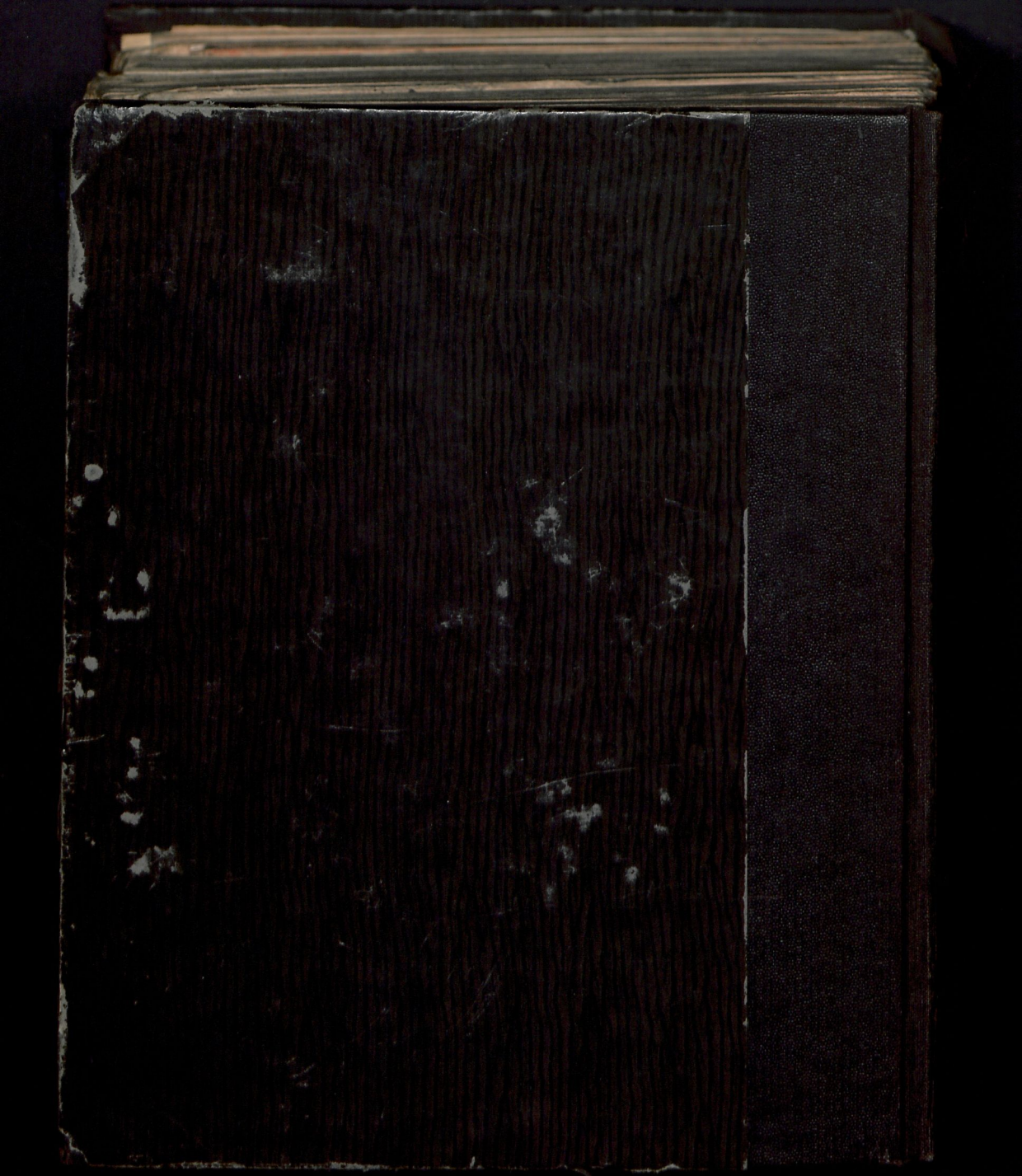
004 574 63X

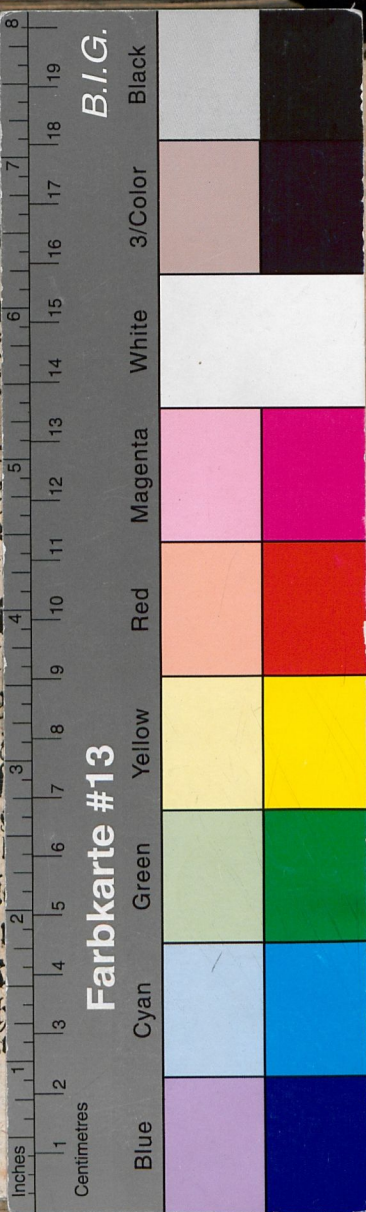
3



TA → OL

neu A+ B3 verknüpft und f





7. 7. 15 904.
DISSERTATIO INAUGURALIS
JURIDICA 1704 12
De
**EXCEPTIONIBUS
POST SENTEN-
TIAM OPPONI
SOLITIS**
QUAM
EX DECRETO
MAGNIFICI ICTORUM ORDINIS
IN UNIVERSITATE ALTDORFINA
PRO
LICENTIA
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
ET PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE OBTINENDI
SOLENNI ET PUBLICÆ VENTILATIONI
SUBDIT
AD D. 13. SEPT. clō 15 cc viii.
**JOHANNES CHRISTOPHORUS
SCHROETERUS,
GUMPERTH, FR.**

ALTDORFI NORICORUM,
LITERIS KOHLESII. VNIV. TYPOGE.